

Bijlage 4: Overlegstructuur bodem en ondergrond

Bijlage bij bestuurlijke afspraken, daarin genoemd E

Herziening structuur voor afstemming tussen overheden voor bodem en ondergrond

Inleiding

Voor het overleg tussen VNG, IPO, UvW en het Rijk over Bodem en Ondergrond is een herziening van de structuur nodig. De aanleiding hiervoor is divers. Belangrijkste is dat Bodem en Ondergrond weer in de politieke belangstelling staat. Daarnaast kunnen signalen die spelen in de maatschappij moeilijk doordringen. De bestaande overleggen zijn niet of slecht met elkaar verbonden waardoor escalatie, de-escalatie en delegeren lastig is. Ook kunnen rondzwevende issues niet altijd ergens landen. Voor de herziening is daarom een aantal kaders bepaald en vervolgens is daarmee een structuur gemaakt met rollen en een overlegfrequentie.

Let wel: dit voorstel heeft de focus op het overheidsdeel van het relatiebeheer. Overige stakeholders en het daarbij behorende relatiebeheer heeft ook de aandacht, maar maakt geen onderdeel uit van dit voorstel.

Criteria voor de overlegstructuur

Gezien de ervaringen moet de structuur het volgende bieden:

- **Continuïteit in relatiebeheer.** De backbone van het relatiebeheer blijft bestaan, onafhankelijk van de looptijd van convenanten en programma's.
- **Faciliteert de beleidscyclus.** We dwingen onszelf te focussen op het evalueren van het beleid aan de hand van monitoring door dit te agenderen in de overleggen.
- **Afstemming strategie en actualiteit.** Het voorziet in afstemming van zowel strategie en lange termijn als voor actuele en uitvoeringsgerichte onderwerpen.
- **Afstemming op alle niveaus.** Het voorziet in afstemming op niveau van medewerker, management/directie en bestuur.
- **Verbinding tussen niveaus.** Het geeft de mogelijkheid voor escalatie van de werkvloer, via management/ directie naar bestuurlijk niveau en voor de-escalatie en delegeren.
- **Verbetering relatie.** Het biedt ruimte voor het werken aan de onderlinge relatie en verbetering voor de procesgang zodat de inhoud beter uit de verf komt.
- **Clustering.** Het clustert zoveel mogelijk onderwerpen en stakeholders en voorkomt teveel aan overlap/ dubbel werk.
- **Leanheid.** Elk overleg in de structuur moet onderbouwde toegevoegde waarde hebben en houden.

Kaders voor een overlegstructuur:

- Continuïteit in relatiebeheer
- Afstemming strategie en actualiteit.
- Faciliteert de beleidscyclus
- Afstemming op alle niveaus.
- Verbinding tussen niveaus.
- Verbetering relatie
- Clustering.
- Leanheid.

Ad hoc-werkgroepen en programma's. Onder dit vaste ambtelijke overleg kunnen bij nieuwe issues of signalering van trends ad hoc-werkgroepen worden gehangen. En in uitzonderlijke gevallen programma's. Nu blijven nieuwe signalen vaak ongeadresseerd zweven. Focus zal liggen op het oplossen van acute knelpunten en op de analyse van trends en de vraag of aanpassing van beleid noodzakelijk is. Hiermee draagt dit bij aan de PDCA van de beleidscyclus. Deze werkgroepen koppelen terug aan het vaste ambtelijke overleg. Als alternatief voor de werkgroepen kan besloten worden nieuwe issues bij lopende programma's onder te brengen.

De ervaring leert dat deze werkgroepen ook gebaat zijn bij strak voorzitterschap (niet bij voorbaat het Rijk). Dat voorkomt dat een werkgroep een steeds bredere agenda krijgt, rollen onduidelijk worden en dat een werkgroep geen einddatum heeft. Regelmatige evaluatie is daarom noodzakelijk (lean-heid). Een redelijke looptijd van een werkgroep varieert van een paar maanden tot een paar jaar.

Andere connecties. In de structuur is zichtbaar dat het vaste ambtelijke overleg relaties heeft met WEB, BOOG, ODNL, B+ en andere overheids-gremia. In de ad hocwerkgroepen en programma's kunnen ook leden zitten van het bedrijfsleven of andere stakeholders uit de maatschappij. Daarnaast heeft elke overheidsorganisatie haar eigen netwerken met stakeholders, maar dat maakt zoals gezegd geen onderdeel uit van dit voorstel.

Risicoparagraaf

Alleen een structuur voor afstemming voor het beleidsdomein van Bodem en Ondergrond is geen garantie voor succes. Het is slechts een huis en het valt of staat met de juiste bemensing en hoe het benut wordt. Nadere beschouwing leert het volgende:

- De koepels geven aan dat ze kampen met een personeelstekort. Dat heeft te maken met enerzijds financiering en anderzijds de krapte op de arbeidsmarkt.
- Het voorstel betreft een nationale structuur. Om de verbinding tussen beleid en uitvoering te versterken is aandacht nodig voor de koppeling met de regionale structuur. De genoemde netwerken van de koepels kunnen hier een belangrijke rol in vervullen. Ook zal het pas gestarte platform voor Bodem en Ondergrond hier een rol in vervullen. Koepels, kennisinstellingen, stakeholders uit de maatschappij en het Rijk komen hierin bijeen.
- Om in metaforen te blijven: nadat het huis gebouwd is en de bewoners hun intrek hebben genomen moet het huishouden wel goed gemanaged worden. Periodieke evaluatie en bijsturing is daarom nodig. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in de aspecten proces, inhoud en relatie.
- Een belangrijk punt om bewust van te zijn is belangenbehartiging. De insteek is om als 1 overheid op te treden in de voorgestelde structuur, maar in de praktijk zal het eigen belang regelmatig naar voren komen.

